

Economische Agenda 2025-2028

November 2024

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond.....	4
1.2 Leeswijzer	4
2. Gemeente Wierden	5
2.1 Wie zijn we nu als gemeente Wierden?	5
2.2 Waar staan we nu als gemeente op economisch vlak?	6
2.3 Missie- en visiebeeld 2030 gemeente Wierden	7
3. De ondernemer centraal	8
3.1 Koesteren wat we hebben, met meer lokaal toegevoegde waarde, gericht op nieuwe kansen voor de lokale economie.....	8
3.2 Acties	8
4. Bedrijventerreinen	10
4.1 Bedrijfsleven midden in de samenleving.....	10
4.2 Uitbreiding bedrijventerreinen	10
4.3 Kwaliteitsimpuls bedrijventerreinen	10
4.4 Verduurzamen bedrijventerreinen.....	11
4.5 Regionale bedrijventerreinen.....	11
4.6 Acties	12
5. Dorpscentra	13
5.1 Levendige en aantrekkelijke centra.....	13
5.2 Acties	13
6. Toerisme & Recreatie	14
6.1 Versterken toeristische kracht	14
6.2 Acties	15
7. Arbeidsmarktbeleid en re-integratie.....	16
7.1 Meer sociaal en groen ondernemen en op naar passend werk.....	16
7.2 Acties	16
8. Agrarische sector	17
8.1 Boerenbedrijf als middelpunt van verandering	17
8.2 Acties	18

Samenvatting

De afgelopen jaren is fors ingezet op het verbeteren van het economisch klimaat in de gemeente Wierden. Door intensief contact te onderhouden met de ondernemers en de inzet van onder andere de nieuwsbrief voor ondernemers, informeren wij onze ondernemers en halen we tevens op bij onze ondernemers. We zien daardoor dat de dienstverlening vanuit de gemeente Wierden sterk is verbeterd.

We blijven ons inzetten op de ingeslagen weg om aantrekkelijke en toekomstbestendige centra te creëren alsmede ook een bloeiende toeristische sector. Ook op het gebied van uitbreiding en revitalisering van bedrijventerreinen zijn (en blijven) we zeer actief. Dat heeft in de periode 2014-2023 onder andere geleid tot een banengroei van circa 38%, een zeer mooie ontwikkeling.

Om onze doelen te realiseren zullen wij de samenwerking met de werkgeverskringen, de winkeliersverenigingen, stichting Gastvrij Wierden-Enter en de agrariërs blijven voortzetten. Hierdoor zetten we in op een sterkere verbinding tussen Winkelen & Verblijven, Wonen & Werken, Toerisme & Recreatie en ook Sport & Cultuur. Zeker ook het laatstgenoemde, want dit maakt ook een wezenlijk onderdeel uit van onze lokale economie.

In deze Economische Agenda 2025-2028 volgt een uiteenzetting van de doelen en de uitvoeringsmaatregelen voor de toekomst. In de toekomst willen we ons namelijk 'Thuis voelen in de gemeente Wierden'.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In juli 2019 is de Economische Visie 2019-2024 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wierden en aanvullend hierop is er een Uitvoeringsagenda opgesteld. Inmiddels heeft de evaluatie van deze stukken plaatsgevonden.

Door het college van de gemeente Wierden is verzocht om Economische Visie 2019-2024 en de Uitvoeringsagenda te actualiseren. Voor u ligt dan ook de Economische Agenda 2025-2028 van de gemeente Wierden en hierin zijn de ambities en activiteiten opgenomen voor de komende jaren. Dit is gebaseerd op een uitwerking van:

- De Toekomstvisie 2030 Thuis in de gemeente Wierden; Dorpsleven met een 'groene' stip op de horizon.
- Het College Uitvoeringsprogramma 2024-2027; Ruimte voor iedereen.
- De Centrumvisies voor Enter en Wierden.
- De Detailhandelsvisie gemeente Wierden.
- Het Koersdocument Expeditie Wierden; Investeren in onze toekomst met, in en voor de samenleving.
- De signalen uit de markt van onder meer ondernemers en inwoners.

De Economische Agenda 2025-2028 heeft een dynamisch karakter, waarbij de lijst van maatregelen en acties niet uitputtend is. Nieuwe ontwikkelingen zullen onze aandacht vragen en krijgen. We blijven informatie vragen en delen om kansen voor onze gemeenschap en ondernemers te benutten. We vertalen één en ander, samen met onze partners, op basis van voortschrijdend inzicht en waar mogelijk in concrete (samenwerkings-)projecten. Flexibiliteit en aanpassingsvermogen zijn belangrijk voor het behalen van resultaten.

1.2 Leeswijzer

We gaan in de Economische Agenda 2025-2028 van de gemeente Wierden eerst kort in op de huidige stand van zaken binnen onze gemeente. Vervolgens gaan we op hoog niveau in op de economische ontwikkelingen in onze gemeente en onze ambities.

We hanteren in de Economische Agenda 2025-2028 de volgende hoofdlijnen:

- De ondernemer centraal
- Bedrijventerreinen
- Dorpscentra
- Toerisme & Recreatie
- Arbeidsmarktbeleid en re-integratie
- Agrarische sector

We koppelen de hoofdlijnen aan de pijlers en speerpunten uit de Toekomstvisie 2030 Thuis in de gemeente Wierden; Dorpsleven met een 'groene' stip op de horizon en het College Uitvoeringsprogramma 2024-2027; Ruimte voor iedereen.

De pijlers en speerpunten worden uiteindelijk schematisch weergegeven in een Uitvoeringsagenda met daaraan gekoppeld een uitwerking van de acties en een tijdspad. Wij zullen met ingang van 2025 jaarlijks een evaluatie houden van de ondernomen stappen en rapporteren over de dan van toepassing zijnde stand van zaken. Hierdoor houden we een vinger aan de pols en kunnen we doeltreffend anticiperen op ontwikkelingen.

We denken op deze manier een solide basis te hebben gecreëerd voor economische vraagstukken die spelen binnen onze gemeente en op ons afkomen.

2. Gemeente Wierden

2.1 Wie zijn we nu als gemeente Wierden?

De gemeente Wierden is een moderne gemeente in Twente op de grens van stad en platteland met 25.000 inwoners. Een gemeente die volop in ontwikkeling is.

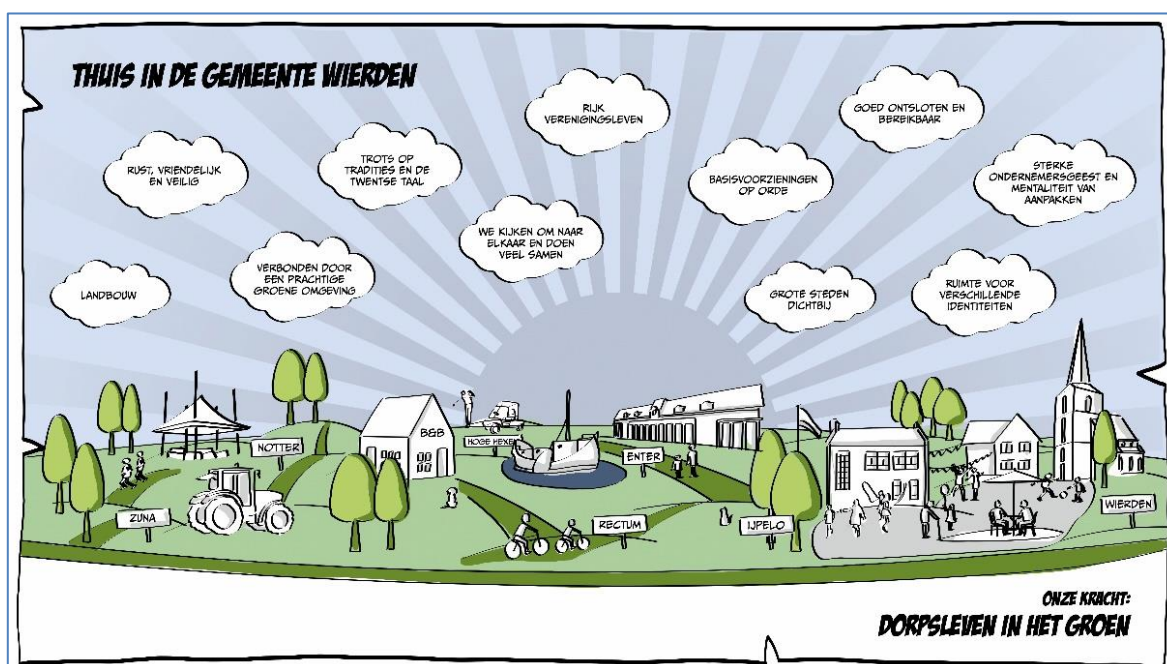
Inwoners voelen zich 'thuis' in de gemeente Wierden. Het is vooral een 'groene plek' waar je prettig kunt wonen en leven. Met een dorpsleven waar rust, vriendelijkheid en een gevoel van veiligheid heersen. De inwoners zijn over het algemeen nuchter en praktisch en tonen lef als het gaat om nieuwe kansen. Ze weten van aanpakken om samen ergens te komen. Ze koesteren het verleden, maar weten tegelijkertijd te vernieuwen. Onder de oppervlakte bruist en borrelt het van de initiatieven. We doen veel samen. Er zijn veel verenigingen waar we samen actief zijn.

De belangrijkste voorzieningen, zoals winkels, basisscholen, voortgezet onderwijs en zorginstellingen, zijn op korte afstand aanwezig. Alle andere voorzieningen liggen binnen een half uur reizen bij de grote steden in de buurt. De gemeente Wierden is goed ontsloten en bereikbaar.

Onze natuur, het agrarisch landschap en water zijn belangrijke waarden die het verleden en het heden verbinden. Met de agrarische sector als belangrijke basis. Het prachtige landschap maakt het gebied aantrekkelijk voor inwoners en toeristen.

De lokale economie is van grote betekenis en bestaat vooral uit het midden- en kleinbedrijf (MKB). Sectoren die qua werkgelegenheid sterk vertegenwoordigd zijn betreffen onder meer de agrarische sector, de productiesector (bouw en industrie), de zorgsector en de groot- en detailhandelssector. Ook zorgt de sector toerisme & recreatie voor een goede werkgelegenheid. Daarnaast hebben er binnen de horecasector, waarbij Enter hoog scoort, veel positieve ontwikkelingen plaatsgevonden. Van oudsher heerst er een sterke ondernemersgeest.

In de afbeelding hieronder zijn de kwaliteiten, normen en waarden van de gemeente Wierden, oftewel onze identiteit, op illustratieve wijze weergegeven.

2.2 Waar staan we nu als gemeente op economisch vlak?

Het aantal bedrijfsvestigingen in Twente kent een continue doorgroei. In de onderstaande grafiek (bron: Kennispunt Twente, BIRO, bewerking gemeente Wierden) is dit weergegeven. Met 64.500 bedrijfsvestigingen in 2023 heeft Twente 3.340 vestigingen meer dan in 2022 en dit komt overeen met een stijging van 5,5%.

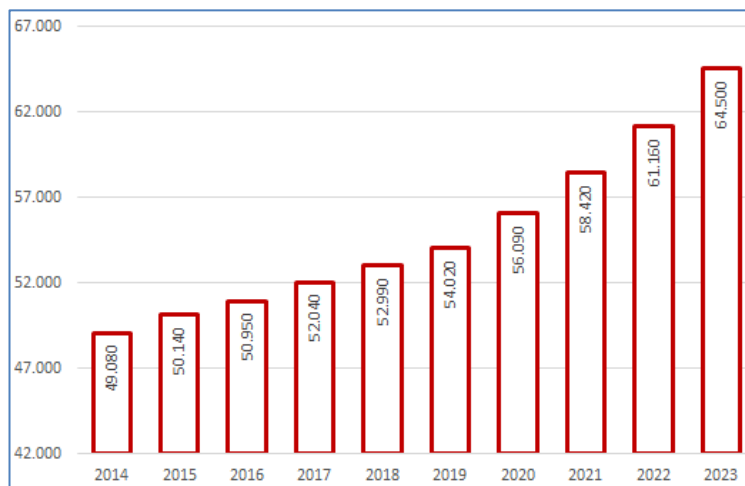
Als we kijken naar de lange termijn, dan kan geconcludeerd worden dat de gemeente Wierden het goed doet qua ontwikkeling van het aantal bedrijfsvestigingen en het aantal banen.

In de onderstaande 2 grafieken (bron: Kennispunt Twente, BIRO, bewerking gemeente Wierden) is dit weergegeven.

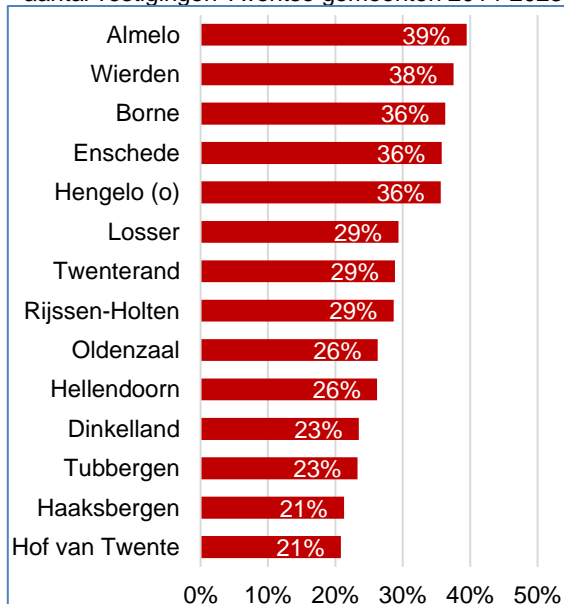
In de periode 2014-2023 heeft de gemeente Wierden qua aantal nieuwe bedrijfsvestigingen een relatieve groei laten zien van 38%. Met deze relatieve groei 'scoren' we een goede tweede plaats binnen de Twentse gemeenten. De relatieve groei van 38% komt overeen met 720 nieuwe bedrijfsvestigingen.

Wanneer we de relatieve ontwikkeling van het aantal banen in de periode 2014-2023 bekijken, dan heeft de gemeente Wierden met een toename van 38% veruit de sterkste banengroei van de Twentse gemeenten. Het groeipercentage van 38% correspondeert met 2840 nieuwe banen.

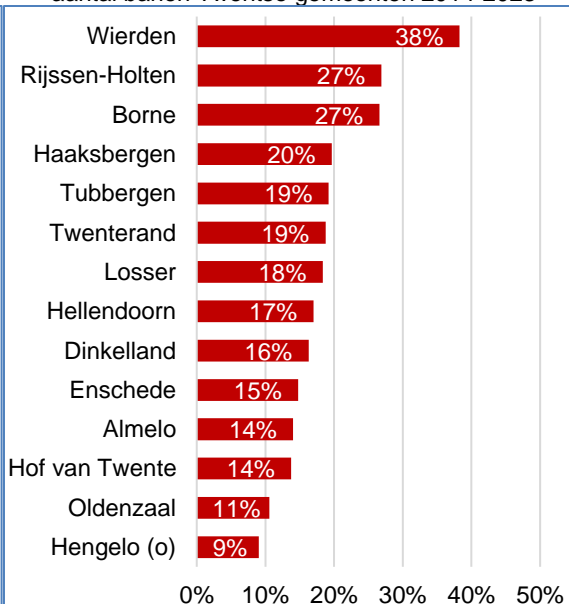
Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen in Twente (2014-2023)

Procentuele ontwikkeling aantal vestigingen Twentse gemeenten 2014-2023

Procentuele ontwikkeling aantal banen Twentse gemeenten 2014-2023

We kunnen dus vaststellen dat er in de gemeente Wierden een bloeiend en gezond ondernemersklimaat is. In de komende jaren blijven we ons met elkaar ervoor inzetten om het economisch klimaat te versterken.

2.3 Missie- en visiebeeld 2030 gemeente Wierden

We zijn in 2030 nog steeds een zelfstandige gemeente met onze verscheidenheid aan kernen, buurtschappen en het landelijk gebied. We koesteren wat we nu zijn! We staan voor onze identiteit, kwaliteiten en normen en waarden. Ook in de toekomst willen we ons 'Thuis voelen in de gemeente Wierden'.

We kiezen daarom voor een groen profiel dat in alle aspecten van ons bestaan wordt geïntegreerd. We versterken onze 'groene' kwaliteiten en zetten deze in om duurzaam en toekomstbestendig te worden. Dit streven draagt bij aan het behoud van onze aantrekkelijkheid voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Onze inzet voor duurzaamheid en toekomstbestendigheid omvat niet alleen het behouden van onze groene omgeving, maar ook het maken van bijbehorende keuzes op diverse gebieden zoals wonen, werken en recreëren. We willen zoveel mogelijk zelfvoorzienend zijn.

Om onze doelen te bereiken zijn er 4 pijlers met bijbehorende speerpunten bepaald die een sterke onderlinge samenhang hebben. Deze 4 pijlers zijn hiernaast weergegeven.

Pijler 1: mens Samen gezond en veilig wonen, werken en leven.	Pijler 2: omgeving In een mooie, groene en duurzame omgeving.
Pijler 3: economie Met nieuwe kansen voor de lokale economie.	Pijler 4: uitvoering Samen aan de slag! Doet u mee!

Onze economische speerpunten staan hieronder beschreven, zodat duidelijk is waar we met elkaar (o.a. ondernemers, diverse marktpartijen en gemeente Wierden) naartoe willen.

Koesteren wat we hebben, met meer lokaal toegevoegde waarde, gericht op nieuwe kansen voor de lokale economie:

- Groei lokale economie en focus op groene profiel en een lokale toegevoegde waarde (werkgelegenheid, sociale investeringen, energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit).

Meer sociaal en groen ondernemen:

- Meer ondernemers ondernemen sociaal en groen. Meer verbinding tussen sociale en economische netwerken.

Bedrijfsleven middenin de samenleving:

- Meer kleinschalige (bedrijfs-)activiteiten in vrijgekomen (agrarische) bedrijfsbebouwing, bedrijfspanden en winkelpanden.

Levendige en aantrekkelijke centra:

- Centrumvisies uitvoeren. Toename bestedingen. Veilig en toegankelijk voor alle gebruikers, bestemmings- en bevoorradingsverkeer.

Boerenbedrijf als middelpunt van verandering:

- Duidelijkheid en perspectief. Nieuwe verdienmodellen met boer als rentmeester van het landschap, bijdrage aan klimaatdoelen en afzet lokaal geproduceerd voedsel. Goede alternatieven (financieel) voor boeren die willen/moeten afbouwen of stoppen.

Versterken toeristische kracht:

- Inzetten op beleving, kwaliteit en verbreding. Kleinschalig: goede mix dag- en verblijfsrecreatie. Landelijk nog beter op de kaart. Meer toeristen en bestedingen.

In de hierna volgende hoofdstukken worden de economische speerpunten gekoppeld aan de eerder genoemde hoofdlijnen zoals vermeld in paragraaf 1.2.

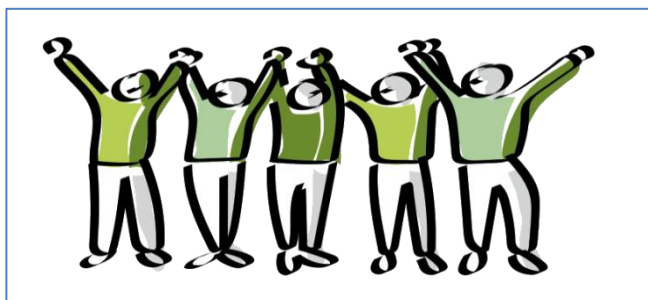
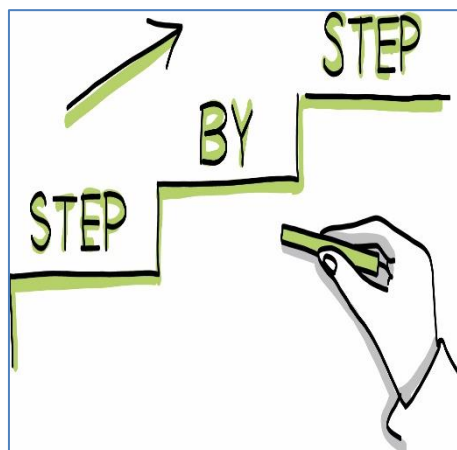
3. De ondernemer centraal

3.1 Koesteren wat we hebben, met meer lokaal toegevoegde waarde, gericht op nieuwe kansen voor de lokale economie

We streven naar een gezonde bedrijvendynamiek door, waar nodig, ondernemers steun te bieden. Daarmee stimuleren we onder andere het creëren van banen, voorkomen we maatschappelijke kosten (faillissementen, uitkeringen en schulden) en jagen we de broodnodige vernieuwing van de economie aan.

We werken daarom voortdurend aan een verbetering van onze diensten. We streven ernaar ondernemers sneller en beter te helpen. We zijn daarbij niet alleen dienstverlener, maar ook initiatiefnemer, aanjager en verbinder.

We bouwen aan een fijnmazig extern netwerk waarin we kansen signaleren, herkennen en verder brengen. Daarom zorgen we dat we vindbaar zijn voor onze ondernemers en brengen we ook proactief bedrijfsbezoeken om te weten wat er bij onze bedrijven speelt en leeft. Een persoonlijke aanpak met duidelijke communicatie en snel handelen vormen de basis voor een goede dienstverlening.

Vanuit onze rol als verbinder brengen wij partijen, initiatieven en ontwikkelingen bij elkaar. We zetten in op het verder versterken van de organisatiegraad, waarbij we gebruik maken van de samenwerking met reeds bestaande (ondernemers)organisaties. Dit doen we zowel op de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden en in het buitengebied.

We streven naar een samenwerking met de ondernemers binnen verschillende projecten en op verschillende schaalniveaus (lokaal en regionaal). Om dit te kunnen realiseren zorgen we er ook voor dat ons interne netwerk op orde is. Hierdoor kunnen we de vertaalslag van ondernemersbelang naar praktisch uitvoerbaar integraal gemeentelijk beleid maken, zodat projecten ten behoeve van een sterkere economie gerealiseerd kunnen worden.

3.2 Acties

- Zorgen voor optimale processen:
 - De Accountmanagers Bedrijven zijn het eerste aanspreekpunt tussen de gemeente en ondernemers. Zij dragen ertoe bij dat vragen snel en volledig worden beantwoord.
 - Focus leggen op meer integraal samenwerken om processen te optimaliseren om adequaat uitvoering te geven aan vastgestelde en nog vast te stellen beleidskaders en uitvoeringsagenda's.

- Zorgen voor goede bewustwording:
 - Optimaliseren van het Ondernemersloket (online/fysiek) en verbeteren van de communicatiestrategie voor het thema economie (o.a. berichten, website, nieuwsbrief en bijeenkomsten/evenementen).
 - Korte lijnen hanteren met collega's van Integrale Veiligheid, Maatschappelijke Ontwikkeling, Communicatie en Ruimte Beheer en Realisatie om te zorgen voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat.

- Zorgen voor meer samenwerking:
 - Actief bezoeken van ondernemers (zichtbaar/benaderbaar).
 - Contacten optimaliseren met en deelnemen aan diverse lokale en regionale (netwerk)- organisaties, zoals de werkgeversverenigingen, de Twenteboard en de provincie Overijssel (focus op sociaal-economische netwerken, waaronder de Agenda voor Twente).
 - Deelnemen aan en/of organiseren van lokale en regionale overleggen/ bijeenkomsten, waaronder:
 - 3-O's (overheid, onderwijs en ondernemers).
 - Provincie Overijssel en Twentse gemeenten (o.a. overleggen Twentse accountmanagers, overleggen centrummanagers en overleggen Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente).
 - Hogeschool Saxion, Hogeschool Windesheim, ROZ Groep en Qredits.

- Zorgen voor actieve uitvoering en monitoring:
 - Vinger aan de pols houden over de gemaakte afspraken en de uitvoering van de brede dienstverlening ten behoeve van de dorpscentra, de ontwikkeling van de bedrijventerreinen, het agrarisch gebied en de toeristische sector.
 - De uitvoering van de werkzaamheden ook zo goed als mogelijk meetbaar maken, bijvoorbeeld door in gesprek te blijven met de ondernemersverenigingen (ervaringen en feedback) en door objectieve prestatie-indicatoren, zoals het meedoen aan de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland.
 - Tijdig verslag uitbrengen richting het college, de gemeenteraad en andere belanghebbenden/betrokkenen, zoals de ondernemersverenigingen en de provincie Overijssel.
 - Informatie op orde houden, o.a. database ondernemers, ondernemersloket, promotie, kennisdeling, etc.
 - Scherp blijven op aanvragen van subsidies ten behoeve van onder andere verduurzaming, vergroening, centra, recreatie en bedrijventerreinen (integraal oppakken en uitvoeren intern en extern).

4. Bedrijventerreinen

4.1 Bedrijfsleven midden in de samenleving

Op de bedrijventerreinen in Wierden en Enter zijn, naast de grotere ondernemingen, ook kleinere bedrijven gevestigd. We werken aan het optimaliseren van ons vestigingsklimaat op de bedrijventerreinen. Hierbij gaan we voor voldoende vestigings- en/of uitbreidingsmogelijkheden voor onze ondernemers om de lokale werkgelegenheid te behouden en te versterken.

Er is daarbij aandacht voor zowel de kwantitatieve als kwalitatieve aspecten. Dit zal in samenwerking met de ondernemers en vastgoedeigenaren op de diverse bedrijventerreinen moeten gebeuren.

Ook zijn we regionaal actief in de overleg- en afstemmingsstructuur van de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Regio Twente.

4.2 Uitbreiding bedrijventerreinen

Uit het in 2022 uitgevoerde behoeftenonderzoek blijkt dat er de komende jaren behoefte is aan zo'n 8 tot 15 hectare aan nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente Wierden. Uit het hierna uitgevoerde locatie-onderzoek zijn twee geschikte locaties naar voren gekomen: 'Weuste Noord' aan de noordkant van bedrijventerrein Weuste Noord in Wierden en 'Rondweg Enter' tussen de huidige bedrijventerreinen De Vonder en De Elsmoat in Enter.

De gemeenteraad van de gemeente Wierden heeft in maart 2024 'groen licht' gegeven voor de voorkeurslocaties voor deze nieuwe bedrijventerreinen. Ook is er een voorkeursrecht vastgesteld voor de percelen aan de noordkant van de Weusteweg in Wierden. In 2024 is/wordt voor beide voorkeurslocaties een plan van aanpak opgesteld. In de navolgende jaren wordt uitvoering gegeven aan dit plan van aanpak in samenspraak met de eigenaren, bewoners en andere belanghebbenden.

4.3 Kwaliteitsimpuls bedrijventerreinen

Naast de uitbreiding met nieuwe bedrijventerreinen zetten we als gemeente Wierden ook in op de revitalisering en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Eind 2022 zijn we dan ook gestart met het project Kwaliteitsimpuls Bedrijventerrein Kluinveen/Violenhoek, omdat de uitstraling van deze gebieden gedateerd is.

Het betreffende projectgebied ligt op loopafstand van het station en het centrum van de kern Wierden. Dit betekent dat de potentie van het gebied groot is, ook voor andere ruimte-vragende functies zoals kantoren, woningen en combinaties daarvan, maar ook voor klimaatadaptatie (hittestress, retentie en infiltratie, energie, etc.).

Na uitvoerige participatie met ondernemers, omwonenden en belangstellenden, zijn er enkele scenario's ontwikkeld voor de toekomstige inrichting van het projectgebied. Het eindrapport met een voorkeursscenario is op 11 november 2024 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wierden. Het eerste vervolg bestaat uit het opstellen van een plan van aanpak, waarbij samenwerking wordt gezocht met de eigenaren, ondernemers en andere direct betrokkenen. Het betreft een voortzetting van stappen uit de Economische Visie 2019-2024.

4.4 Verduurzamen bedrijventerreinen

De afgelopen jaren is in de gemeente Wierden flink geïnvesteerd in verduurzaming. Deze verduurzaming zorgt er echter mede voor dat het elektriciteitsnetwerk vol raakt, ook wel netcongestie genoemd. Dit is met name voelbaar op de bedrijventerreinen De Elsmoat en De Vonder in Enter.

Er is daarom gestart met een innovatief project: een Smart Energy Hub. De Smart Energy Hub draagt bij aan duurzame toekomstbestendige bedrijfslocaties in Twente. Met deze unieke samenwerking willen ondernemers, Twente Board, provincie Overijssel, Enexis en de gemeente Wierden een oplossing bieden voor de uitdagingen die er zijn vanwege het overvolle elektriciteitsnetwerk. Het initiatief zal leiden tot een structurele versterking van bedrijventerreinen, waar nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, bestaande bedrijven kunnen verduurzamen en uitbreiden en waar duurzame zonne-energie wordt opgewekt”.

Het haalbaarheidsonderzoek van de Smart Energy Hub is afgerond en dit heeft onder meer de levensvatbaarheid ervan aangetoond.

Vanuit de Regio Deal/Twente Board is financiering toegezegd en momenteel wordt er uitvoering gegeven aan het projectplan met aandacht voor de juridische entiteit, de organisatievorm en het installeren van meetapparatuur. Als laatste stap wordt mogelijk ingezet op het realiseren van een opslagbatterij. In dit licht dient opgemerkt te worden dat Enexis volledig dient mee te werken,

Het voorgaande is slechts een voorbeeld van een verduurzamingsopgave waar we mee te maken hebben. We zetten ons in voor diverse thema's (zie voorbeelden in de illustratie hiernaast) die te maken hebben met de verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

4.5 Regionale bedrijventerreinen

De 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel werken samen om te streven naar een balans in vraag en aanbod van bedrijventerreinen (bestaand en nieuw) en te voorzien in de (boven)regionale en de lokale vraag naar ruimte voor nieuwvestiging en/of uitbreiding.

In de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2023-2026 zijn afspraken gemaakt voor wat betreft de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Twente. Hieronder vallen ook de ontwikkelingen van nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente Wierden, zoals vermeld in paragraaf 4.2.

Verder volgen wij actief het proces met betrekking tot XL Businesspark 2 in de gemeente Almelo. Naast de overleggen die plaatsvinden in het kader van de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2023-2026, nemen we ambtelijk zitting in de regionale werkgroep XL Businesspark 2 en sluiten we bestuurlijk aan bij de bestuurlijke stuurgroep.

4.6 Acties

- Stappen zetten ten behoeve van de realisatie van nieuwe bedrijventerreinen in Wierden en Enter met een actieve follow-up.
- Het project Kwaliteitsimpuls bedrijventerreinen Kluinveen/Violenhoek verder uitvoeren.
- Verder werken aan de realisatie van de Smart Energy Hub in Enter.
- Het stimuleren en realiseren van verduurzamingsmaatregelen.
- Het uitvoeren en realiseren van vergroeningsmaatregelen op de bedrijventerreinen (start met bedrijventerrein Violenhoek door middel van de Vergroeningsstimulans' van de provincie Overijssel).
- Actief blijven deelnemen in de overlegstructuur van de Programmeringsafspraken Bedrijventerreinen Twente 2023-2026 (waaronder XL Businesspark 2).

5. Dorpscentra

5.1 Levendige en aantrekkelijke centra

De leefbaarheid van onze woonkernen hangt in grote mate af van de kwaliteit en omvang van de voorzieningen die er zijn. De mix van detailhandel, horeca-aanbieders, dienstverleners en de culturele aanbieders spelen hierbij een grote rol. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor toeristen en recreanten. Onze winkelkernen zorgen bovendien voor werkgelegenheid en sociale binding tussen onze inwoners.

De in oktober 2021 vastgestelde Centrumvisies voor Wierden en Enter met bijbehorende actieprogramma's vormen het uitgangspunt voor levendige en aantrekkelijke centra. Met de uitvoering is inmiddels gestart en in komende jaren wordt hier verder, in nauw overleg met vastgoedeigenaren, ondernemers en inwoners, uitvoering aan gegeven. Recent is ook een begin gemaakt met een gebiedsgerichte aanpak van het centrum van Wierden.

We zetten onder andere in op vergroening, aankleding van de centra, meer oplaadpunten voor auto's en fietsen, het bestrijden van leegstand, een goede toegankelijkheid en het compacter maken van het kernwinkelgebied.

Om onze gemeente en de centra beter op de kaart te zetten blijven we samenwerken met de stichting Gastvrij Wierden-Enter.

5.2 Acties

- Uitvoering geven aan de nog resterende én relevante acties van de Uitvoeringsprogramma's van de Centrumvisies (inclusief schouwen van de centra).
- Proactief handelen en zichtbaar zijn ten aanzien van de winkeliersverenigingen/centrumondernemers en andere initiatiefnemers die centrumactiviteiten ontplooiën.
- Werken aan de gebiedsgerichte aanpak voor het centrum van Wierden.

6. Toerisme & Recreatie

6.1 Versterken toeristische kracht

De sector van toerisme & recreatie is wereldwijd een van de snelst groeiende sectoren. De verwachting is dat binnen nu en enkele jaren één op de tien banen wereldwijd direct of indirect gerelateerd is aan de sector van toerisme & recreatie. vrijetijdssector.

De gemeente Wierden heeft toeristen en recreanten veel te bieden. De natuur, het platteland, de dorpscentra en de cultuurhistorie zijn belangrijke trekkers.

Het aantal overnachtingen in de gemeente Wierden laat in de laatste jaren, ondanks de coronapandemie, een sterke groei zien; van circa 118.000 overnachtingen in 2020 naar ongeveer 170.000 overnachtingen in 2023.

Vanuit dit verblijfstoerisme (overnachtende bezoekers) in de gemeente Wierden komt jaarlijks afgerond € 2,5 miljoen aan toeristische bestedingen bij de detailhandel en horeca in de gemeente Wierden terecht (*bron*: KSO Oost-Nederland 2023).

De gemeente Wierden wil een belangrijke rol spelen in het grijpen van de kansen in de toeristische sector. Als gemeente hebben we daarin een verantwoordelijkheid, net als de ondernemers die actief zijn in de toeristische sector. We moeten elkaar daarbij versterken en de samenwerking zoeken. De recreatieve-toeristische ondernemers moeten (innovatief) ondernemen, kansen pakken en kwaliteit leveren. De gemeente Wierden dient te faciliteren, te stimuleren en te toetsen.

Om ons toeristisch-recreatief aanbod goed op de kaart te zetten wordt er door de gemeente Wierden lokaal samengewerkt met de stichting Gastvrij Wierden - Enter. Regionaal werken we samen met partners als Twente Marketing, Marketing Oost, Recreatieschap Twente, Routenetwerken Twente en Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal.

Het doel van de lokale en regionale samenwerking is het realiseren van een goede mix van voorzieningen op het gebied van dag- en verblijfsrecreatie met daarbij de focus op beleving, verbreding en kwaliteit.

Het in 2024 afgeronde Vitaliteitsonderzoek Verblijfsrecreatie gemeente Wierden biedt een eerste aanzet voor een herijking van het toeristisch-recreatief beleid (op te nemen onder de Omgevingsvisie) om met elkaar te werken aan deze doelen.

6.2 Acties

- Inzetten op een betere bekendheid van het toeristisch-recreatieve aanbod met als doel een toename van de toeristen en daarmee meer bestedingen voor de lokale economie.
- De samenwerking met de lokale/regionale samenwerkingspartners continueren en versterken.
- Streven naar een goede mix van dag- en verblijfsrecreatie, waarbij wordt ingezet op meer beleving, kwaliteit en verbreding.

7. Arbeidsmarktbeleid en re-integratie

7.1 Meer sociaal en groen ondernemen en op naar passend werk

We hebben in de gemeente Wierden een sterk florierende economie en daarvoor zijn ook mensen nodig. We hebben echter ook te maken met een krapte op de arbeidsmarkt die, naar verwachting, de komende jaren zal aanhouden. De beschikbaarheid en flexibiliteit van de inzetbaarheid van mensen zal voor ons als gemeente een belangrijke uitdaging vormen.

We willen tegelijkertijd dat iedereen profiteert van onze economie die verschillende invalshoeken heeft. We willen verder kijken dan enkel de financieel-economische aspecten, ook de sociaal-maatschappelijke aspecten spelen een rol in onze economische afwegingen.

We gaan dan ook voor een gezond en aantrekkelijk ondernemersklimaat waar mensen de kans krijgen om met hun talenten, ervaringen en inzichten een eerlijk inkomen te verdienen. De gemeente Wierden biedt hiervoor hulp en ondersteuning aan inwoners die het niet redden op eigen kracht. Hierbij geldt als uitgangspunt: 'we kijken naar wat een persoon wel kan en niet naar wat een persoon niet kan'.

De gemeente Wierden werkt hiervoor op lokaal niveau samen met het bedrijfsleven en kijkt ook zelf naar mogelijkheden om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt werk aan te bieden.

De Participatiewet biedt mogelijkheden voor ondersteuning bij de inzet van mensen met een beperkte loon-waarde (loonkostensubsidie, no-riskpolis, inzet van jobcoaching, etc.). Ook zijn (landelijk) nieuwe middelen beschikbaar gesteld voor werkgevers die statushouders in dienst willen nemen (project Statushouders aan het werk).

Op regionaal niveau zoeken we aansluiting bij de regionale samenwerking voor sociaal-economische structuurversterking, zoals het Werkplein Twente en de Twente Board. Ook werken we samen met regionale marktpartijen zoals de ROZ Ondernemerspunt en Qredits.

7.2 Acties

- Zorgen voor betere verbindingen tussen sociale en economische netwerken. We willen een vanzelfsprekende partner zijn bij de vraag naar arbeid.
- Meer focus op sociaal ondernemen, waardoor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroepen in de Participatiewet) bij meer werkgevers aan de slag kunnen. We willen werkgevers ontzorgen als zij kansen bieden aan personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

8. Agrarische sector

8.1 Boerenbedrijf als middelpunt van verandering

Boerenbedrijven vormen van oudsher een belangrijke drager voor ons landschap. Het landelijk gebied verandert en wordt multifunctioneler. Belangrijke trends en opgaven als klimaatverandering (waterbeheer), technologische ontwikkelingen, energieke samenleving, veranderende markten, achteruitgang biodiversiteit en circulaire economie spelen. Als gevolg van veranderend grondgebruik staat het agrarische cultuurlandschap onder druk.

Binnen de agrarische sector is er ook een economische transitie gaande. Bestaande verdienmodellen staan onder druk en er is veel onzekerheid en onduidelijkheid als het gaat om landelijk beleid en regelgeving.

Het is belangrijk dat er, met name voor grondgebonden (melk)veebedrijven, goede en betaalbare landbouwgrond beschikbaar en bereikbaar is en blijft.

Gebieds-specifieke omstandigheden (bodem, water en grond) en opgaven vanuit beleid en regelgeving worden steeds meer bepalend voor wat mogelijk is en wat niet. Dat betekent meer samenwerken en anders werken.

De genoemde veranderingen vormen niet alleen een bedreiging, maar bieden ook kansen voor nieuwe verdienmodellen voor agrariërs en andere gebruikers van het landelijk gebied. Samen met agrariërs gaan wij daar naar op zoek. De afgelopen jaren zijn stappen gezet en is de samenwerking tussen Wierdense boeren versterkt. Zo is met ondersteuning van de gemeente Wierden de Coöperatie Agrarisch Terreinbeheer Wierden (CATB) opgericht.

De komende jaren werken we toe naar een toekomstbestendige agrarische sector en blijven wij ons inzetten voor een goede positie van de agrariër. Daar waar mogelijk bieden wij hen ruimte om primaire landbouwproducten te produceren. Wij helpen met het zoeken naar nieuwe veerkrachtige verdienmodellen en manieren, waardoor zij beloond worden voor bijdragen aan maatschappelijke diensten. Bijvoorbeeld door waterdiensten, natuurbeheer en energieopwekking.

Om als agrariërs een serieuze rol te kunnen spelen wordt samenwerking met andere spelers in het landelijk gebied, zoals natuurorganisaties, recreatiebedrijven, waterbeheerders, energiebedrijven, grondeigenaren en overheden steeds belangrijker.

Als gemeente Wierden nemen wij daarin een verbindende en ontwikkelende rol aan, waardoor coalities en arrangementen kunnen worden gebouwd.

Wij benutten kansen die zich voordoen vanuit de regionale, provinciale en landelijke programma's van overheden en andere partijen.

Concrete proeftuinen en pilots kunnen ook kansen bieden voor onze agrariërs die samen aan de slag willen. Daarnaast kunnen ervencoaches individuele agrariërs helpen met het toekomstbestendig maken van de bedrijfsvoering en het maken van keuzes daarbij.

De komende tijd werken wij, samen met de gebruikers van het buitengebied, aan een integraal Programma Landelijk Gebied met daaraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma.

8.2 Acties

- Werken aan een integraal Programma Landelijk Gebied, waarbij de agrariërs een centrale rol spelen en duidelijkheid en perspectief krijgen. Dit programma wordt afgestemd op de op te stellen Omgevingsvisie (speerpunt nieuwe verdienmodellen, inzetten op lokaal voedsel, bekende alternatieven blijven faciliteren en het bieden van acceptabele alternatieven voor stoppende/afbouwende agrariërs).
- We blijven actief in (boven)lokale samenwerkingsverbanden om de belangen van het landelijk gebied te behartigen.